Groenbedekkers en bodemverdichting centraal tijdens B3W-focusgroepbijeenkomst

Begin juni 2026 was een van de B3W-focusgroepen *Duurzaam Bodembeheer* te gast op het bedrijf van Marnik Maes in Dadizele. Marnik combineert een varkenshouderij met akkerbouw en teelt op zo'n 25 hectare aardappelen, suikerbieten en korrelmaïs. Tijdens de bijeenkomst stonden verschillende aspecten van duurzaam bodembeheer centraal. Zo werden ervaringen uitgewisseld rond groenbedekkermengsels, koolstofopbouw en het opsporen van bodemverdichting in het veld. Zoals steeds vormden praktijkervaringen en de uitwisseling van kennis tussen landbouwers de rode draad doorheen de bijeenkomst.

Groenbedekkermengsels onder de loep

We startten met een evaluatie van het groenbedekkermengsel TERRALIFE WARMSEASON, dat de deelnemers vorig seizoen via B3W kregen. De landbouwers bespraken hoe het mengsel zich had ontwikkeld en hoe de vernietiging in het voorjaar verliep.

Vooral de Ethiopische mosterd viel op. Op verschillende percelen groeide deze uit tot meer dan anderhalve meter hoog. Omdat de mosterd niet bevroor tijdens de winter en in het voorjaar opnieuw begon te groeien, was klepelen voor veel deelnemers noodzakelijk vooraleer het mengsel kon worden ingewerkt.

De discussie maakte duidelijk dat de samenstelling van een groenbedekkermengsel op papier vaak iets anders oplevert dan wat uiteindelijk op het veld zichtbaar wordt. Het weer bepaalt in grote mate welke soorten de bovenhand nemen. Dit seizoen was dat duidelijk de Ethiopische mosterd.

Tegelijk zagen de deelnemers hierin ook de sterkte van een mengsel: onder uiteenlopende omstandigheden zijn er bijna altijd soorten aanwezig die goed groeien en zorgen voor een goede bodembedekking, beworteling en aanvoer van organische stof.

Naast de voordelen voor de bodemstructuur en de bescherming van de bodem dragen groenbedekkers ook bij aan de opbouw van organische koolstof. Daarom werd tijdens de bijeenkomst ook de EOC-tool van B3W toegelicht. Met deze tool kunnen landbouwers nagaan of er voldoende effectieve organische koolstof wordt aangevoerd om het natuurlijke verlies aan organische stof in de bodem te compenseren. De tool helpt om de bijdrage van groenbedekkers, organische bemesting en de teeltrotatie aan de opbouw van organische koolstof beter in kaart te brengen en ondersteunt landbouwers bij het maken van keuzes die bijdragen aan een vruchtbare bodem op lange termijn.

Bodemverdichting in de praktijk

Een belangrijk onderwerp van deze focusgroepbijeenkomst was bodemverdichting. Aan de hand van een prikstok en het B3W-boekje 'Zelf je bodem testen' werd uitgelegd hoe verdichte lagen in het veld eenvoudig kunnen worden opgespoord. Vervolgens trok de groep naar een perceel van Marnik om dit in de praktijk te testen.

Op verschillende plaatsen werd de bodem beoordeeld en vergeleken. Op basis daarvan werden zowel een gunstige als een verdichte locatie geselecteerd. Op beide plaatsen werd een profielkuil gegraven, waarna de bodemstructuur, beworteling, poriën, bodemleven en eventuele verdichte lagen gezamenlijk werden beoordeeld.

Om de opgedane kennis ook thuis in de praktijk te brengen, kreeg elke deelnemer een prikstok en een beoordelingsfiche mee. Daarmee kunnen de landbouwers hun eigen percelen beoordelen en nagaan of er sprake is van verdichte lagen. De resultaten worden tijdens een volgende bijeenkomst besproken.

Rondleiding op het bedrijf van Marnik

De bijeenkomst werd afgesloten met een rondleiding door het machinepark van Marnik. Daarbij vertelden de deelnemers hoe zij hun voorjaarswerkzaamheden hadden aangepakt en welke machines zij hiervoor gebruikten. Dit leidde tot een boeiende discussie over verschillende technieken om bodemverdichting aan te pakken.

Zo kwam onder meer het gebruik van voorzetwoelers met vleugelscharen tegenover smalle beitels aan bod. Verschillende landbouwers gaven aan de voorkeur te geven aan smalle beitels, omdat deze de bodem minder verstoren en minder risico geven op versmering wanneer de omstandigheden niet ideaal zijn. Zoals vaak bleek ook hier dat er niet één juiste oplossing bestaat, maar dat de keuze afhangt van de bodemtoestand en de omstandigheden op het perceel.

Ook deelnemen aan een focusgroep?

De bijeenkomst leverde opnieuw heel wat praktische inzichten op. Door ervaringen uit te wisselen en samen het veld in te trekken, kregen de deelnemers concrete handvaten mee om ook op hun eigen bedrijf verder aan de slag te gaan met duurzaam bodembeheer.

Heb jij ook interesse om deel te nemen aan een focusgroep? Dat kan! Onze focusgroepen komen een drietal keer per jaar samen om na te denken over de optimalisatie van de nutriëntenkringloop en bodembeheer op bedrijfsniveau. De opgedane kennis kan je nadien toepassen op het eigen bedrijf. Wederzijds leren en ervaring opdoen met nieuwe technieken op eigen bedrijf staat hier centraal.

Op onze website vind je een overzicht van alle B3W-focusgroepen, van West-Vlaanderen tot Limburg: https://www.b3w.vlaanderen.be/over-b3w/wil-je-zelf-aan-de-slag/onze-focusgroepen